

ETKİLİ SINIF YÖNETİMİ HİZMET İÇİ EĞİTİM KURSU DEĞERLENDİRME RAPORU

Giriş

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğümüzün 26.10,2017 tarihli yazısı gereği, daha önceden başvuruları yapılmış Etkili Sınıf Yönetimi 30.10.2017-01.11.2017 tarihleri arasında Başöğretmen Ortaokulunda gerçekleştirilerek tamamlanmıştır.

Oldukça verimli geçtiğini düşündüğümüz kursun en önemli avantajı katılımcı kursiyerlerin gönüllü olarak eğitimin içerisinde yer almalarıydı. En önemli dezavantajımız ise kursun mesai saati sonrasında başlaması ve kursiyerlerin bedensel ve zihinsel yorgunluk ile kursa katılmak zorunda kalmalarıydı.

Yoğunluğu Başöğretmen Ortaokulu ve İlkokulu öğretmenlerinden oluşan kursiyerlerin varlığı tarafımdan her iki okulda görev yapan öğretmenlerin, rehberlik servisinin ve okul idaresinin bu eğitim konusuna önem verdiklerinin göstergesi olarak algılanmıştır.

Nitekim kurs sonunda yaptığımız görüşmede okul rehber öğretmenimiz,” bu kursu okulumuzun dışından birisinin vermesinin daha uygun olacağını düşünmüş ve bu düşüncemi okul idaresi ile paylaşmışım. Eğitim sonu itibarı ile öğretmen arkadaşlarımızın ifade ettikleri memnuniyet doğru bir karar aldığımızın göstergesi olmuştur.” Diyerek kursun amacının hâsıl olduğunu ifade etmiştir

Unutmadan kursun gerçekleşmesinde emeği geçen Başöğretmen Ortaokulu yönetici ve öğretmenlerine Altınordu Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak teşekkür ediyoruz. Yine söz konusu kursa etkin katılımları dolayısı ile kursiyer öğretmenlerimize teşekkür etmeden geçmemiz mümkün değil.

Kurs Sürecinin Değerlendirilmesi:

Üç gün ve toplamda 18 saat olarak planlanmış olan Etkili Sınıf Yönetimi kursunun içeriğini oluşturan başlıkların her biri aslında birer hizmet içi eğitim konusu olarak değerlendirilebilir.

Kursumuzun en önemli zorluğu bu kısa sürede aşağıda ayrıntıları ile değerlendirmeye çalışacağımız konuların bu kısa süre içerisinde değerlendirilemeyecek bir yoğunluğa sahip olmasıdır.

Etkili sınıf yönetimi sürecinde yaş grubu ne olursa olsun beklenen etkiyi yaratmak istiyorsanız sınıf içerisinde dersi işlerken kullandığımız enstrümanların zenginliği büyük önem taşımaktadır. Kime ne anlattığımız değil anlatırken kullandığımız yöntem ve teknikler büyük önem taşımaktadır. Ayrıca öğretmenin sınıf içinde beklediği etkiyi ortaya çıkarabilmesi için etkili iletişim becerilerine sahip olması bir başka önem taşıyan konudur.

Bu noktada bu başlıklar üzerinde tartışmalar geçmeden önce Kişiler Arası ilişkiler ve İletişim – Empati kavramları üzerine eğlenceli oyunlarla bezenmiş bir eğitim gerçekleştirilmiştir.

Bu eğitimle amaç her bir öğreticinin eğitimin diğer paydaşları ile ilgili farkındalığını artırmak olmuştur.

Öğretmenlik sorumluluk alanında (ben öğretmenliği bir iş olarak görmüyorum) en önemli problemlerden birisi ilerleyen yıllar içerisinde öğreticinin kendini yenilemekten giderek uzaklaşması ve aynı işi aynı yöntemlerle yapmaya devam etmesi ve bu durumun bir mesleki körlüğe neden olmasıdır. Daha hazin tarafı öğretmenin bu körlüğün farkına dahi varamamasıdır.

Başlangıç itibarı ile önemsedığımız bir diğer konuda öğreticinin sınıf içinde istenmeyen davranış ya da davranışlarla karşılaştığında bu davranışı kendine karşı yapılmış bir saldırı olarak algılaması ve klasik öğretmen refleksi ile disiplin yöntemlerine başvurmasıdır.

Bu noktada istenmeyen davranış ile karşılaşıldığında kullanılacak alternatif yöntemler ön plana çıkarılmış ve yeni modeller önerilmiştir.

Yine sınıf içinde istenmeyen bir davranış ile karşılaşan öğretmen bir iki girişimden sonra onu bu sıkıntıdan kurtaracağını düşündüğü paket çözüm ve kişi arayışına girmektedir. Bu noktada eğitim sürecinde problem çözme basamakları eğitim içeriğine dahil edilerek bu konuda güçlü bir okur yazar olma davranışının kazanılmasının önemine dikkat çekilmiştir.

Kurs içeriğini oluşturan Konular:

1-Sınıf Yönetimi İle İlgili Bir Filmin İzlenmesi:

18 Saatlik kurs süreci içerisinde sınıf yönetimi ile ilişkilendirilerek bir film izlenmesi istenmiştir. Kursiyerlerimize “YERDEKİ YILDIZLAR” filmini tavsiye ettim. Bir özel öğrenme güçlüğü olan DİSLEKSİYİ konu eden filmimiz etkili sınıf yönetimi ve öğretmen donanımlarının ne kadar önemli olduğuna dair güçlü mesajlar içermektedir.

Eğitim sürecinde biz kursiyerlerimiz ile iletişim becerileri üzerine kısa filmler izleyerek öğreticinin yaratıcı enstrümanlar kullanmasının sınıf yönetimine sağlayacağı katkıları konuştuk.

2-Sınıf içi istenmeyen davranışlar ve bunların kaynağı:

Kursumuzun ana konusu olan bu başlık minimum 30 saatlik bir konu olarak değerlendirilmelidir. Son dönemlerde birçok etkenden yola çıkarak ortaya çıkan sınıf içi istenmeyen davranış konusu öğretmeni, okul idaresini, sınıfta öğrenim gören diğer öğrencileri, aileleri kısaca tüm okul sistemini tehdit eden bir konudur. Bu problem klasik öğretmen ve okul sistemi anlayışı ile çözülemeyecek kadar karmaşık bir süreçtir.

Bu noktada muhakkak sınıf içi istenmeyen davranışı tetikleyen o okula ait sistemin araştırma konusu edilmesi gerekmektedir. Bu konuda yapılmış araştırmalar ve buna bağlı literatür araştırmalarının yapılarak yayımlanması konu ile baş etme becerilerinin geliştirilmesinde büyük önem taşımaktadır.

Basit anlamda bu gün istenmeyen davranışın ne olduğunun anlaşılabilmesi için bir kavram birliğinin sağlanamaması önemli bir sorun olarak karşımızda bulunmaktadır. Daha netleştirmek gerekirse, bir öğretmen için problem olarak algıladığı bir davranış bir başka öğretmen tarafından problem olarak algılanmamaktadır. Özellikle bir öğretmenin “ben sınıfımda bir sorun yaşamıyorum” şeklinde bir cümle kurması problemle baş etmek durumunda kalan diğer öğretmen tarafından öğretmenlik davranışına yapılan bir saldırı olarak algılanmaktadır.

Kurs sürecinde bir öğretmen arkadaşımızın derse girdiği sınıflardan birinde bir öğrenci ile yaşadığı istenmeyen davranış problemi ile ilgili grup paylaşımında gördük ki o sınıfta derse giren öğretmenler ortak bir anlayış birliği oluşturamamışlar. Yine derse giren yaklaşık 10 öğretmen konu ile ilgili olarak bir kez dahi bir araya gelmemişler. Herkes derste kendi başının çaresine bakmaya çalışmış.

Buradan yola çıkarak okullarımızın sınıf içi istenmeyen davranış problemi yaşayan öğrenciler ve diğer öğrencilerin sağlıklı kişisel gelişimleri adına ortak bir güvenli okul politikası oluşturamadıklarımızı söyleyebiliriz.

Bu değerlendirmeden yola çıkarak Güvenli okul sistemi başlığı altında muhakkak katılımın zorunlu olduğu Etkili Sınıf Yönetimi Eğitimlerinin yapılması gerekmektedir. Aynı

okul sistemi içerisinde mesleğe henüz yeni başlamış öğretmenler ile eski öğretmenlerin aynı sistem içerisinde birbirlerine entegrasyonlarının sağlanması sorunu da ortadan kaldırılabilecektir.

Eğitim esnasında gördük ki 4+4+4 sistemi içerisinde henüz sınıf öğretmeni ile çalışmaya devam etmesi gereken öğrencilerin gerekli ruhsal olgunluğa ulaşmadan ortaokul öğrencisi olması öğrencilerin istenmeyen davranışlar geliştirmesine katkı sağlıyor. Katılımcıların tamamına yakını bunu bir problem olarak ifade etmiştir.

Eğitimi gerçekleştirdiğimiz okulumuzun bünyesinde iki okulun bir arada olmasında olumsuz bir etken olarak tarafımdan değerlendirilmiştir. Üst sınıfta problem yaşayan öğrenciler çözüm adına halen ilkokul öğretmenlerine sığınmaya çalışmaktadırlar. Bu durum ortaokul sürecinde derse giren öğretmenlerin mesleki değer algılarına olumsuz etki etmektedir.

Özetle sınıf içi istenmeyen davranış probleminin çözülebilmesi adına ortak bir okul politikasının geliştirilebilmesi gerekmektedir.

Sonuç itibarı ile Etkili Sınıf Yönetimi Eğitimi tüm öğretmen ve idarecilerin zorunlu olarak katılmaları gereken bir eğitim olarak planlanmalıdır.(Minimum 30 saat olarak ve etkili iletişim becerileri, drama-oyun konuları dâhil edilerek)

3-Tecrübe Paylaşımı- Sınıfta Ödül ve ceza sistemi:

Bu başlık eğitim sürecinde önem verdiğimiz bir başlık olmuştur. Farklı yaş gruplarına ve farklı cinsiyetlere sahip, farklı bölgelerde farklı sosyo kültürel yapılara ait öğrencilerle çalışmış öğretmenlerin beceri ve tecrübelerini bir birleri ile paylaşmaları büyük önem taşımaktadır. Maalesef en az gösterdiğimiz davranış mesleki dayanışma davranışı olarak karşımızda durmaktadır.

Kurs esnasında bir öğretmenimiz beşinci sınıfa devam eden bir öğrencinin sınıf ve okul içinde ortaya koyduğu olumsuz davranışlardan yola çıkarak bir örnek olay anlatarak gruptan yardım istedi. Grup içi tecrübe paylaşımı bu örnek olay üzerinden gerçekleştirildi. Oldukça verimli geçtiğini düşündüğümüz bu paylaşımlar esnasında üzülen gördük ki öğrenciler sınıf içi istenmeyen davranışların çözümlenebilmesi adına klasik bazı yöntemlerin dışında bir yöntem, teknik ve beceri sahibi değiller. Problem üzerinde yapılan bolca tartışma sonrasında gözlemlenen en önemli kısırlık problem çözme beceri ve yöntemlerini bilme ve uygulama konusunda ortaya çıktı.

Bu gün hitap ettiğimiz öğrenci kitlelerini göz önünde bulundurduğumuzda maksimum 5 dakika uzunluğunda video izleme sabrına sahip ve birbirinden farklı öğrenme stillerine sahip öğrencileri göz önünde bulundurduğumuzda öğretmenin yaratıcılığı ve dersini işlerken kullanması gereken enstrümanların zenginliği önemli bir konu olarak ortaya çıkmaktadır.

Problem çözme, kriz yönetimi, stres ve baskı ile baş edebilme, öğretim yöntem ve teknikleri vb. konular seminer dönemlerinde eğitim konuları olarak işlenmeli ve öğretmenler bu başlıklarla ilgili mesleki eğitimlere alınmalıdır.

4-Duyusal zeka kavramı ve eğitime yansımaları:

Kurs süresini göz önünde bulundurduğumuzda yine başlı başına bir eğitim konusu olan bir başlık ile karşı karşıyayız. Kursun bu aşamasında özellikle öğrencilerin farklı öğrenme stillerine sahip oldukları vurgulanarak, farklı öğrenme stillerine uygun sınıf ortamı oluşturmaya yönelik yöntemler kullanabilecekleri vurgulandı. Yine dersin içeriğine uygun oyun ve dramalar ile farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin derse aktif katılımlarını sağlayabilecekleri örnek uygulamalar ile aktarılmaya çalışıldı.

Duyusal zeka konusu başlığı altında farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin öğrenme ortamından en üst düzeyde fayda sağlayabilecekleri eğitim materyallerinin hazırlanması ve uygulanması konusunda hazırlanacak bir modül ile öğretmenlere yönelik bir hizmet içi eğitim planlaması yapılabilir. Bu eğitim öğrencilerin tecrübeleri ile

birleştirilebildiğinde her öğrencinin kendisinden bir Őeyler bulabileceği sınıf ortamı oluşturulabilir. Maalesef başarı odaklı sınıf ortamında birçok ğrenci potansiyelini ve farklılıklarını ortaya çıkarma ve fark etme Őansı bulamamaktadır.

Sonuç olarak Őunu rahatlıkla söyleyebilirim ki: Öğrenciliği döneminde problemlı öğrenciler olarak tanımlanmış ve bir çok disiplin problemi ile baş etmek durumunda kalan duygusal zeki öğrenciler iş ve yüksek öğrenim yaşamlarında en başarılı öğrenciler olarak karşımıza çıkmaktadır. İş hayatında başarının temel kriteri akademik zeka değil duygusal zekadır. Okul ortamında kendini ifade etme fırsatı bulamayan bu çocuklar disiplin sorunları ile uğraşan mutsuz çocuklar olmaktadır. Bu noktada sınıf ve okul ortamının duygusal zekaya hitap eden ortamlar olarak yapılandırılması büyük önem taşımaktadır.

Eğitim ğretim sürecinin tüm paydaşlarının bu eğitimden geçirilmesi özellikle velilerin çocuktan beklentilerini sağlıklı yapılandırılmalarına katkı sağlayacaktır.

Burada söylemek durumunda olduğumuz en önemli sorunlardan birisi de öğretmenlerin velilerle artık baş edemez duruma gelmiş olmalarıdır. Eğitim esnasında kursiyerlerin hemen tamamı mesleğin saygınlığı konusunda ciddi yaralanmalar ile karşı karşıya olduklarını belirterek mesleki doyum ve mesleki değer algılarında parçalanmalar olduğunu ifade etmişlerdir.

Bu noktada eğitim sürecinin önemli bir parçası olan velilerin yetişkin eğitimlerine dâhil edilmeleri çok önemlidir. Bu konuda kurum olarak okul idare ve öğretmenleri ile görüşerek veli eğitimi anlamında ihtiyaç duyulan eğitim başlıklarını tespit ederek yetişkin eğitimleri organize edebiliriz.

5-Özel ihtiyacı olan öğrenciler ve derse uyumlarının sağlanması:

Eğitimin bu başlığına genel anlamda değindik. Özel ihtiyacı olan öğrencilerin derse ve okul sistemine entegre edilebilmeleri her bir özel ihtiyaç durumu ile ilgili asgari düzeyde bilgi ve uzmanlık gerektirmektedir. Öğretmenin bu özel alanlarla ilgili bilgi ve deneyim düzeyini artırabilmek için özel eğitim ğretmenlerinin de dâhil edildiği örnek olay uygulamalarının kurgulandığı eğitimler planlanmalıdır.

Bu eğitim “özel ihtiyacı olan öğrencilere yaklaşımlar” yöntem ve teknikleri başlığı altında geliştirilebilir. Bu eğitimi destekleyici veli eğitimleri mutlaka sürece dahil edilmelidir.

6-Göçmen ve yabancı öğrenciler ve derse dâhil edilmeleri süreci:

Bu başlık altındaki konuya eğitim süreci içerisinde değinemedik.Fakat bu konuda Őunu söyleyebiliriz. Yaz döneminde mevsimlik göç dolayısı ile bu işçilerin çocuklarının yaz döneminde eğitim ihtiyaçlarının karşılanması konusunda uzun yıllardır bu çocuklarla çalışan meslektaşlarımız var.

Sınıfında göçmen yada yabancı uyruklu ğrenci bulunan öğretmenlerimiz tespit edilerek onların sorun ve ihtiyaçlarını tespit amaçlı bir saha anketi yapılabilir, Bu ğretmenlerimizle bireysel görüşmeler yapılarak anket sonuçları desteklenebilir. Kısaca sorunlar tespit edilerek bu sorunların çözümüne yönelik eğitimler planlanabilir. Burada gözden kaçırılmaması gereken bir noktada bu çocukların ailelerinin de sürece dâhil edilmeleridir. Onlarda yabancıları oldukları bu kültüre entegre edilebilmelidir. Bu gün maalesef bu aileler okullar aracılığı ile maddi sorunlarını çözmeye çalışan kişiler olarak algılanmaktadır. Maddi ve manevi uyum sorunlarını çözmek durumunda olan bu aileler sisteme nasıl dâhil edilecekler sorusu cevabını beklemektedir.

7-Grup çalışması.(dört grup örnek senaryolar üzerine çalıştı):

Dört gruba ayrılan kursiyerlerimizin dağıtılan senaryolar üzerine çalışıp “Ben olsaydım ne yapardım?” Sorusuna cevap üretmeleri aşaması kursun en keyifli aşamasıydı. Bu aşamada yapılan tartışmalar öğretmenlerin kafa karışıklıklarının ve yaşadıkları kavram kargaşalarının ve sıkıştıklarında nasıl geleneksel öğretmen davranışlarının ortaya çıktığının görülmesi anlamında bir laboratuvar ortamıydı. Özellikle üzerinde çalıştığımız ve kursun yapıldığı okulda öğrenime devam eden bir öğrenci ile ilgili olarak yapılan tartışmalar sırasında gördük ki öğretmenler problemin tanımlamasında istenmeyen davranışın ne olduğunun anlaşılmasında anlayış birliğine varamadılar.

Yine bir başka öğrencinin özellikle bayan öğretmenlere karşı kırıncı davranışlarının arkasında olumsuz anne modelinin olduğu ve bu öğrencinin erkek öğrencilerle uyumlu ilişkiler geliştirdiği ortaya çıktığında tek tek öğrencilerin ve sınıfın toplam hikayesinin bilinmesinin ve bu hikayelere duygudaşlık geliştirilmesinin önemi kendiliğinden ortaya çıktı.

Tüm öğrenciler olumsuz davranışlarla mücadele edebilme adına ciddi bir gayret sarf ediyorlar ama bu bireysel katkıların bir okul sistemine dönüştürülebilmesi çok önemli.

Kursun belki de en önemli kazanımlarından birisi güvenli okul sisteminin öneminin fark edilesidir.

8-Grup sunumları

Grupların örnek olaylarla ilgili sunumlarını gerçekleştirmeleri ile birlikte eğitim tamamlanmıştır. Gerekli yasal evraklar düzenlenerek kurum müdürlüğüne teslim edilmiştir.

Bu ve benzeri eğitimlerin kapsamının genişletilerek örnek olaylardan yola çıkan uygulanabilirliği olan çözüm önerilerinin bulunduğu eğitim ihtiyacı kursiyerlerimiz tarafından ifade edilmiştir.

Sonuç:

Bağlı olduğumuz kurumsal sorumluluğumuzdan yola çıkılarak gerek mesleki gerekse kurumsal temsil adına etkili ve verimli bir kurs sürecinin gerçekleştirildiğini söyleyebilirim.

03.11.2017

Hasan GÜLAÇ
Rehber Öğretmen